

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?**Obveznost staršev, da preživljajo svoje otroke**

Starši so dolžni preživljati svoje mladoletne otroke. O načinu in obliki preživljanja se starša sporazumno dogovorita. Znesek preživnine mora biti sorazmeren s potrebami mladoletnih otrok in finančnim položajem njihovih staršev; zagotavljati mora potrebne pogoje za otrokov razvoj. Oba starša morata zagotavljati podporo svojim mladoletnim otrokom v skladu s svojim finančnim položajem (člen 3.192 civilnega zakonika (*Civilinis kodeksas*)). V nekaterih okoliščinah, določenih z zakonom, morata starša preživljati svoje odrasle otroke (do 24. leta starosti), če sta tega zmožna (člen 3.192(1) civilnega zakonika).

Obveznost odraslih otrok, da preživljajo svoje starše

Odrasli otroci so dolžni preživljati svoje starše, ki so izgubili sposobnost ustvarjanja zaslужka in potrebujejo podporo. Preživnina se zagotavlja (dodeli jo sodišče) v obliki mesečnega plačila fiksnega zneska (člen 3.205 civilnega zakonika).

Vzajemna obveznost preživljanja med zakoncema

Sodišče lahko ob izdaji sklepa o prenehanju življenjske skupnosti zakoncu, ki je kriv za njeno prenehanje, odredi plačevanje preživnine drugemu zakoncu, ki jo potrebuje, razen če se nista zakonca o preživninskih zadevah sporazumno že dogovorila. Preživnina se lahko odredi v obliki pavšalnega zneska, mesečnih plačil preživnine ali prenosa premoženja (člen 3.78 civilnega zakonika). Če je zakonska zveza razveljavljena, lahko zakonec, ki ni kriv za razveljavitev in potrebuje preživnino, od zakonca, ki je kriv za razveljavitev, zahteva preživnino za največ tri leta (člen 3.47 civilnega zakonika).

Vzajemna obveznost preživljanja med nekdanjima zakoncema

Sodišče ob izdaji sklepa o razvezi zakonske zveze dodeli preživnino zakoncu, ki jo potrebuje, razen če ni bilo vprašanje preživnine rešeno že s sporazumom med zakoncema v zvezi z učinki razveze zakonske zveze. Zakonec ni upravičen do preživnine, če njegovo premoženje ali dohodek v celoti zadostuje za njegovo preživljanje. Šteje se, da je preživnina nujna, če zakonec vzgaja mladoletnega otroka iz zakonske zveze ali je zaradi starosti ali zdravstvenega stanja nezmožen za delo. Zakonec, ki je odgovoren za razvezo zakonske zveze, ni upravičen do preživnine. Sodišče ob izdaji sklepa o preživnini in določitvi zneska preživnine upošteva trajanje zakonske zveze, potrebo po preživnini, premoženje v lasti nekdanih zakoncev, njuno zdravstveno stanje, starost, zmožnost za delo, verjetnost, da bo brezposelni zakonec dobil zaposlitev, in druge pomembne dejavnike. Preživnina se lahko odredi v obliki pavšalnega zneska, mesečnih plačil preživnine ali prenosa premoženja (člen 3.72 civilnega zakonika).

Vzajemne obveznosti preživljanja med drugimi družinskimi člani

Če je mogoče, mora odrasli sorojenec preživljati svoje mladoletne sorojence, ki potrebujejo podporo, nimajo staršev ali od njih ne morejo dobiti preživnine (člen 3.236 civilnega zakonika). Odrasli vnuki, ki to zmorejo, morajo plačevati preživnino svojim starim staršem, če so ti nezmožni za delo in potrebujejo podporo. Stari starši, ki to zmorejo, morajo plačevati preživnino svojim mladoletnim vnukom, ki nimajo staršev ali od njih ne morejo dobiti preživnine (člen 3.237 civilnega zakonika).

Pogodba o preživljanju in pogodba o dosmrtni renti

Na podlagi pogodbe o preživljanju se ena od strank (preživninski zavezanec) zaveže, da bo neodplačno ali v zameno za prenos lastništva nad kapitalom drugi stranki (preživninskemu upravičencu) redno plačevala znesek, določen v pogodbi o preživljanju, ali preživninskega upravičenca kako drugače preživljala. Dolžnost plačevanja preživnine je lahko določena ne samo s pogodbo, ampak tudi z zakonom, sodno odločbo ali oporoko (člen 6.439 civilnega zakonika). V skladu s pogodbo o dosmrtni renti rentnik, ki je fizična oseba, prenese lastništvo nad hišo, stanovanjem, zemljiščem ali drugo nepremičnino, katere lastnik je, na izplačevalca rente, ta pa mora rentnika in/ali drugo osebo (osebe), ki jo ta določi, preživljati do konca življenja (člena 6.460 in 6.461 civilnega zakonika).

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Starši so dolžni preživljati svoje mladoletne otroke. O postopku in obliki preživljanja se starša sporazumno dogovorita. Znesek preživnine mora biti sorazmeren s potrebami mladoletnih otrok in finančnim položajem njihovih staršev; zagotavljati mora potrebne pogoje za otrokov razvoj (člen 3.192 civilnega zakonika). Tako so starši načeloma v vseh primerih dolžni preživljati svoje otroke do polnoletnosti (18 let).

Dolžnost preživljanja otrok do njihovega 24. leta starosti je odvisna od več okoliščin. Starši, ki to zmorejo, morajo svoje odrasle otroke preživljati do 24. leta starosti, če so ti vpisani v program srednješolskega izobraževanja ali formalni program poklicnega usposabljanja za pridobitev temeljne kvalifikacije ali v visokošolsko ustanovo po rednem programu ter potrebujejo finančno pomoč, pri čemer se upoštevajo finančni položaj otrok, njihov dohodek, možnost lastnega ustvarjanja dohodka in drugi pomembni dejavniki. Starši niso dolžni preživljati odraslih otrok, ki študirajo za pridobitev dodatne višje izobrazbe ali dodatnih poklicnih kvalifikacij (člen 3.192(1) civilnega zakonika). Zahteve glede oblike in zneska preživnine za mladoletne in odrasle otroke se ne razlikujejo in so odvisne od posebnih okoliščin.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrne na pristojni organ ali na sodišče? Kateri so glavni elementi tega postopka?

Če se za otroka ne plačuje preživnina, se dodeli v sodnem postopku. Če starš(-a) ne izpolnjuje(-ta) dolžnosti preživljanja svojih mladoletnih otrok, lahko sodišče izda sklep o preživnini na podlagi tožbe, ki jo vložijo eden od staršev ali otrokov skrbnik (nosilec varstva in vzgoje) ali državna ustanova za varstvo otrokovih pravic. Sodišče lahko izda sklep o preživnini tudi, če se starša ob razvezi zakonske zveze ali prenehanju življenjske skupnosti nista dogovorila o preživljanju svojih mladoletnih otrok (člen 3.194 civilnega zakonika). Če starš(-a) odraslega otroka ne izpolnjuje(-ta) obveznosti preživljanja otroka, lahko otrok pri sodišču vložijo tožbo za preživnino (člen 3.192(1) civilnega zakonika). Preživnina se lahko v sodnem postopku dodeli tudi zakoncem, nekdanjim zakoncem in drugim družinskim članom.

V Litvi preživninske zadeve obravnavajo okrožna sodišča. Zahtevki se vložijo pri sodišču, pristojnem glede na kraj stalnega prebivališča toženca. Če kraj stalnega prebivališča toženca ni znan, se lahko vložijo glede na kraj njegovega premoženja ali zadnjega znanega stalnega prebivališča. Če toženec nima stalnega prebivališča v Republiki Litvi, se lahko zahtevki vložijo glede na kraj njegovega premoženja ali zadnjega znanega stalnega prebivališča v Republiki Litvi. Tožba za preživnino se lahko vložijo tudi glede na kraj stalnega prebivališča tožnika (členi 26, 29 in 30 zakonika o civilnem postopku).

Mladoletnim osebam, ki več kot en mesec ne prejmejo preživnine od svojih staršev ali odraslih bližnjih sorodnikov, ki so jih zmožni preživljati, preživnino zagotovi država (člen 3.204 civilnega zakonika). Preživnino dodeli in izplačuje odbor državnega sklada socialnega zavarovanja, ki deluje v okviru ministrstva za socialno varnost in delo. Ko vložnik (starš, ki mu je sodišče dodelilo varstvo in vzgojo otroka, ali skrbnik/nosilec varstva in vzgoje) zahteva preživnino,

mora predložiti naslednje dokumente: zahtevek za preživnino, sklep sodišča ali sodno overjeno pogodbo o preživljanju otroka oziroma overjene kopije, prepise ali izvlečke teh dokumentov, v katerih je določen znesek zahtevane preživnine za otroka, ter dokumente, ki potrjujejo, da je otrok litovski državljan, oseba brez državljanstva ali tujec s stalnim prebivališčem v Litvi; da otrok več kot en mesec ni prejel preživnine ali je prejel le njen del; da je vložnik litovski državljan, oseba brez državljanstva ali tujec s stalnim prebivališčem v Litvi (če ustanova navedenih dokumentov ali podatkov ne more pridobiti od države ali iz institucionalnih registrov ali državnih informacijskih sistemov). Odbor državnega sklada socialnega zavarovanja, ki deluje v okviru ministrstva za socialno varnost in delo, s plačevanjem preživnine v skladu s predpisanim postopkom od trenutka, ko je preživnina plačana, pridobi pravico, da od preživninskega zavezanca izterja plačane zneske skupaj z obrestmi od dolgovane zneska za vsak dan zamude. Sklepa o izterjavi zneskov plačane preživnine in/ali obresti skupaj pomenita izvršilni naslov.

4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Da. Zahtevek lahko v imenu mladoletnega otroka vložijo njegovi pravni zastopniki (starši, posvojitelji, skrbniki, nosilci varstva in vzgoje). Vloži ga lahko tudi posameznik, ki je pooblaščen za zastopanje fizične osebe na sodišču (odvetnik, pravni svetovalec itd.). Za zastopanje fizičnih oseb na sodišču so lahko pooblaščene tudi osebe z univerzitetno izobrazbo pravne smeri, če zastopajo bližnje sorodnike ali zakonca (zunajzakonskega partnerja). Med bližnje sorodnike spadajo sorodniki v ravni vrsti do vključno drugega kolena (starši in otroci, stari starši in vnuki) in sorodniki v stranski vrsti v drugem kolenu (sorojenci) (člen 3.135 civilnega zakonika).

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

V Litvi preživninske zadeve obravnavajo okrožna sodišča. Zahtevki se vložijo pri sodišču, pristojnem glede na kraj stalnega prebivališča toženca. Če kraj stalnega prebivališča toženca ni znan, se lahko vložijo glede na kraj njegovega premoženja ali zadnjega znanega stalnega prebivališča. Če toženec nima stalnega prebivališča v Republiki Litvi, se lahko zahtevek vloži glede na kraj njegovega premoženja ali zadnjega znanega stalnega prebivališča v Republiki Litvi. Tožba za preživnino se lahko vloži tudi glede na kraj stalnega prebivališča tožnika (členi 26, 29 in 30 zakonika o civilnem postopku).

Vložniku ob vložitvi tožbe pri sodišču ni treba uporabiti storitev odvetnika ali drugega posrednika. Glej tudi vprašanji 3 in 4.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Vložniku ob vložitvi tožbe pri sodišču ni treba uporabiti storitev odvetnika ali drugega posrednika. Glej tudi vprašanji 3 in 4.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Sodni stroški vključujejo kolkovino in stroške obravnave zadeve (člen 79 zakonika o civilnem postopku). Zneski kolkovine, ki se zaračuna za vložitev tožbe pri sodišču, so določeni s členom 80 zakonika o civilnem postopku. V premoženjskih sporih se znesek kolkovine izračuna na podlagi vrednosti zahtevka: za zahtevke do 30 000 EUR – 3 %, vendar ne manj kot 20 EUR; za zahtevke od 30 000 EUR do 100 000 EUR – 900 EUR plus 2 % zneska zahtevka, ki presega 30 000 EUR; za zahtevke nad 100 000 EUR – 2 300 EUR plus 1 % zneska, ki presega 100 000 EUR. Skupni znesek kolkovine v premoženjskih sporih ne sme preseči 15 000 EUR (člen 80 zakonika o civilnem postopku).

Znesek zahtevka v primeru tožbe za preživnino v obliki rednih plačil se določi na podlagi skupnega letnega zneska plačil (člen 85 zakonika o civilnem postopku). Vložniki tožb za preživnino so oproščeni kolkovine (člen 83 zakonika o civilnem postopku).

Če oseba nima zadostnih finančnih sredstev, je lahko upravičena do državne pravne pomoči na podlagi postopka, določenega v zakonu o državni pravni pomoči. Sekundarna državna pravna pomoč vključuje tudi povračilo sodnih stroškov, nastalih v civilnem postopku.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Vzajemne obveznosti preživljanja med starši in otroki

Sodišče lahko izda sklep o preživnini, s katerim enemu ali obema staršema, ki ne preživljata svojih otrok, odredi plačevanje preživnine za otroke na naslednje načine: (1) v obliki mesečnih plačil; (2) v obliki pavšalnega zneska; (3) v obliki prenosa premoženja na otroke. Sodišče lahko pred odločitvijo v zadevi odredi začasno plačevanje preživnine. Znesek preživnine mora biti sorazmeren s potrebami otrok in finančnim položajem njihovih staršev; zagotavlja mora potrebne pogoje za otrokov razvoj. Oba starša morata preživljati svoje otroke v skladu s svojim finančnim položajem (člena 3.192 in 3.196 civilnega zakonika).

Sodišče lahko na podlagi tožbe, ki jo vloži otrok, otrokov starš, državna ustanova za varstvo otrokovih pravic ali državni tožilec, znesek preživnine zniža ali zviša, če se je finančni položaj strank po izdaji sklepa o preživnini bistveno spremenil. Zvišanje zneska preživnine se lahko odredi, če v zvezi s skrbjo za otroka nastanejo dodatni stroški (bolezen, poškodba, nega ali celodnevna oskrba). Po potrebi lahko sodišče odredi kritje prihodnjih izdatkov, povezanih z otrokovim zdravljenjem. Sodišče lahko na zahtevo zgoraj navedenih oseb spremeni predhodno določeno obliko zagotavljanja preživnine (člen 3.201 civilnega zakonika).

Preživnina za odrasle otroke se plačuje (dodeli) staršem v obliki fiksnih mesečnih plačil. Znesek preživnine določi sodišče, pri čemer upošteva finančni položaj otrok in staršev ter druge pomembne okoliščine zadeve. Sodišče mora pri določitvi zneska preživnine upoštevati obveznost starša, da preživlja vse odrasle otroke, ne glede na to, ali je bila tožba za preživnino vložena v zvezi z vsemi otroki ali samo enim od njih (člen 3.205 civilnega zakonika).

Če se preživnina dodeli v obliki rednih plačil, se znesek preživnine vsako leto indeksira po postopku, ki ga vlada določi glede na stopnjo inflacije (člen 3.208 civilnega zakonika).

Vzajemna obveznost preživljanja med zakoncema

Sodišče mora ob izdaji sklepa o preživnini in določitvi zneska preživnine upoštevati trajanje zakonske zveze, potrebo po preživljanju, finančni položaj obeh zakoncev, njuno zdravstveno stanje, starost in zmožnost ustvarjanja zaslužka, verjetnost, da bo brezposelni zakonec dobil zaposlitev, in druge pomembne okoliščine. Preživnina se lahko odredi v obliki fiksnega pavšalnega zneska, mesečnih plačil ali prenosa premoženja. Če se preživnina dodeli v obliki rednih plačil, lahko v primeru bistvene spremembe okoliščin kateri koli od zakoncev zahteva zvišanje, znižanje ali prenehanje plačil. Redna plačila se vsako leto indeksirajo po postopku, ki ga določi vlada (člen 3.78 civilnega zakonika).

Vzajemna obveznost preživljanja med nekdanjima zakoncema

Sodišče mora ob izdaji sklepa o preživnini in določitvi zneska preživnine upoštevati trajanje zakonske zveze, potrebo po preživljanju, finančni položaj obeh nekdanjih zakoncev, njuno zdravstveno stanje, starost, zmožnost za delo, verjetnost, da bo brezposelni zakonec dobil zaposlitev, in druge pomembne okoliščine. Preživnina se zniža, dodeli samo začasno ali zavrne, če obstaja vsaj ena od naslednjih okoliščin:

(1) zakonska zveza je trajala manj kot eno leto; (2) zakonec, upravičen do preživnine, je storil kaznivo dejanje zoper drugega zakonca ali njegove bližnje sorodnike; (3) zakonec, upravičen do preživnine, se je znašel v negotovem finančnem položaju zaradi lastnih kaznivih dejanj; (4) zakonec, ki zahteva preživnino, ni prispeval k skupnemu premoženju zakoncev ali je med trajanjem zakonske zveze zavestno ravnal v nasprotju z interesi drugega zakonca ali družine. Preživnina se lahko odredi v obliki fiksnega pavšalnega zneska, mesečnih plačil ali prenosa premoženja.

Če se dodeli preživnina v obliki rednih plačil, lahko v primeru bistvene spremembe okoliščin kateri koli od nekdanjih zakoncev zahteva zvišanje, znižanje ali prenehanje plačil. Redna plačila se izvajajo do smrti preživninskega upravičenca in se vsako leto indeksirajo glede na inflacijo po postopku, ki ga določi vlada. Če nekdanji zakonec, ki mu je bila dodeljena preživnina, umre ali sklene novo zakonsko zvezo, plačevanje preživnine preneha (člen 3.72 civilnega zakonika).

Vzajemne obveznosti preživljanja med drugimi družinskimi člani

Če je mogoče, mora odrasli sorojenec preživljati mladoletnega sorojenca, ki potrebuje podporo in nima staršev ali od njih ne more dobiti preživnine (člen 3.236 civilnega zakonika). Če odrasli vnuki to zmorejo, morajo preživljati svoje stare starše, če so ti nezmožni za delo in potrebujejo podporo. Če stari starši to zmorejo, morajo preživljati svoje mladoletne vnuke, ki nimajo staršev ali od njih ne morejo dobiti preživnine (člen 3.237 civilnega zakonika). Določbe civilnega zakonika, ki urejajo vzajemne preživninske obveznosti med otroki in starši, se uporabljajo smiselno.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživninski zavezanec mora plačevati preživnino preživninskemu upravičencu. Če zahtevk v imenu mladoletnega otroka vloži starš, se preživnina izplačuje staršu in ne otroku. Če je otrok nameščen v varuštvo/skrbništvu, se preživnina izplačuje nosilcu varstva in vzgoje/skrbniku, ki jo mora porabiti izključno v korist otroka.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Predloge za izvršitev sodnih odločb je treba nasloviti na sodnega izvršitelja. Podlaga za izvršilni ukrep je predloženi izvršilni naslov. Med izvršilne naslove med drugim spadajo sklepi o izvršbi, izdani na podlagi sodne odločbe, in sodne odredbe. Ko izvršljiva odločba postane pravnomočna, prvostopenjsko sodišče preživninskemu upravičencu izda sklep o izvršbi na podlagi pisnega zahtevka.

Izogibanje obveznosti preživljanja otroka je kaznivo po kazenskem pravu: člen 164 kazenskega zakonika določa, da se oseba, ki se izogiba sodno naloženi obveznosti preživljanja otroka, plačevanju preživnine za otroka ali zagotavljanju druge potrebne finančne podpore za otroka, kaznuje z delom v splošno korist, omejitvijo prostosti, priporom ali kaznijo odvzema prostosti do dveh let. Kazenska odgovornost lahko nastane tudi zaradi neupoštevanja drugačne vrste sodne odločbe: v skladu s členom 245 kazenskega zakonika oseba, ki ne upošteva nekaznovalne sodne odločbe, stori prekršek, ki se kaznuje z delom v splošno korist, globo, omejitvijo prostosti ali priporom.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

V primeru izterjave od fizičnih oseb ni mogoča izvršba na gospodinjstvih ali delovnih sredstvih ali sredstvih za usposabljanje ali drugem premoženju, ki ga dolжник in/ali njegova družina potrebuje za preživetje ali poklicno zaposlitev ali usposabljanje. Seznam takega premoženja je naveden v priložnici o izvrševanju odločb. Prav tako ni mogoča izvršba na denarnem znesku do višine minimalne mesečne plače, ki jo določi vlada, ali predmetih, ki jih potrebujejo otroci ali invalidi (člen 668 zakonika o civilnem postopku).

Odtegljaji od dela dolžnikovih plač ali enakovrednih plačil in nadomestil do višine minimalne mesečne plače, ki jo določi vlada, se izvajajo na podlagi izvršilnih naslovov, dokler niso v celoti pokriti zneski, ki jih je treba izterjati: pri izvršbi preživnine v obliki rednih plačil ali odškodnine zaradi pohabljenja ali druge okvare zdravja ali smrti hranilca družine znaša stopnja 30 %, razen če ni drugače določeno s sklepom o izvršbi ali zakonom ali če drugače ne zahteva sodišče. Odtegljaji od dela plač in enakovrednih plačil in nadomestil, ki presega minimalno mesečno plačo, ki jo določi vlada, znašajo 50 %, razen če zakon ne določa drugače ali če sodišče ne zahteva drugače (člen 736 zakonika o civilnem postopku). V členu 739 zakonika o civilnem postopku so opredeljeni tudi zneski, ki jih ni mogoče izterjati (npr. dajatve za materinstvo in očetovstvo, otroški dodatek itd.).

Izterjava denarja iz dolžnikovega premoženja ni dovoljena, če je dolжник izvršitelju predložil dokaze, iz katerih je razvidno, da bo mogoče z odtegljaji zneskov, določenih v členu 736 zakonika o civilnem postopku, od dolžnikovih plač, pokojnine, štipendije ali drugih dohodkov, izterljivi znesek in stroške izvršbe izterjati v šestih mesecih, v primeru izterjave na dolžnikovem edinem domu, v katerem prebiva, pa v 18 mesecih.

Sklepi o izvršbi, ki temeljijo na sodnih odločbah, se lahko predložijo v izvršbo v petih letih od začetka veljavnosti sodne odločbe. Če se s sodno odločbo zahteva izterjava v obliki rednih plačil, izvršilni naslovi ostanejo veljavni skozi celotno obdobje izterjave, pri čemer začne predpisani rok teči na dan izteka roka za posamezno plačilo (člen 605 zakonika o civilnem postopku).

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Država zagotovi preživnino za mladoletne otroke, ki več kot en mesec ne prejmejo preživnine od svojih staršev ali odraslih bližnjih sorodnikov, ki so zmožni preživljati otroka (člen 3.204 civilnega zakonika). Preživnino dodeli in izplačuje odbor državnega sklada socialnega zavarovanja, ki deluje v okviru ministrstva za socialno varnost in delo. Ko vložnik (starš, ki mu je sodišče dodelilo varstvo in vzgojo otroka, ali skrbnik/nosilec varstva in vzgoje) vloži zahtevek za preživnino, mora predložiti naslednje dokumente: zahtevek za preživnino, sodno odločbo ali sodno overjeno pogodbo o preživljanju otroka oziroma overjene kopije, prepise ali izvlečke teh dokumentov, v katerih je določen znesek zahtevane preživnine za otroka, ter dokumente, ki potrjujejo, da je otrok litovski državljan, oseba brez državljanstva ali tujec s stalnim prebivališčem v Litvi; otrok več kot en mesec sploh ni prejel preživnine ali je prejel le njen del; je vložnik litovski državljan, oseba brez državljanstva ali tujec s stalnim prebivališčem v Litvi (če ustanova navedenih dokumentov ali podatkov ne more pridobiti od države ali iz institucionalnih registrov ali državnih informacijskih sistemov). Odbor državnega sklada socialnega zavarovanja, ki deluje v okviru ministrstva za socialno varnost in delo, z izplačevanjem preživnine v skladu s predpisanim postopkom od trenutka, ko se preživnina plača, pridobi pravico, da od preživninskega zavezanca izterja plačane zneske skupaj z obrestmi od dolgovanega zneska za vsak dan zamude. Sklepa o izterjavi zneskov plačane preživnine in/ali obresti skupaj pomenita izvršilni naslov.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Glej vprašanje 12.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Služba za državno pravno pomoč je osrednji organ, pooblaščen za opravljanje nalog, določenih v Uredbi Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: uredba o preživninskih obveznostih).

Če se zahtevki nanašajo na preživninske obveznosti oseb, mlajših od 21 let, ki izhajajo iz razmerij med starši in otroki, naloge osrednjega organa iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih opravlja odbor državnega sklada socialnega zavarovanja, ki deluje v okviru ministrstva za socialno varnost in delo.

Kontaktne podatke službe za državno pravno pomoč:

Naslov: Odminių g. 3, 01122 Vilna, tel. +370 70000211, faks +370 70035006, e-naslov: teisinepagalba@vgtp.lt

Kontaktne podatke odbora državnega sklada socialnega zavarovanja, ki deluje v okviru ministrstva za socialno varnost in delo:

izpostava odbora državnega sklada socialnega zavarovanja v Mažeikiai, naslov: Vasario 16-osios g. 4, LT-89225 Mažeikiai, tel. +370 44326659, faks +370 44327341, e-naslov: mazeikiai@sodra.lt

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Glej vprašanje 14.

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

Haaški protokol iz leta 2007 se v Litvi uporablja.

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Če se uporablja uredba o preživninskih obveznostih, se pravna pomoč zagotovi v skladu s členi 44 do 47 navedene uredbe, členom 31-5 zakona o izvajanju zakonodaje Evropske unije in mednarodne zakonodaje, ki ureja civilne postopke, in zakonom o državni pravni pomoči. Vloge za državno pravno pomoč se pošljejo neposredno pristojnim organom, odgovornim za državno pravno pomoč (služba za državno pravno pomoč in njene lokalne izpostave).

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Za izvajanje določb uredbe o preživninskih obveznostih so bile sprejete spremembe litovskega zakona o izvajanju zakonodaje Evropske unije in mednarodne zakonodaje, ki ureja civilne postopke. Z njimi so opredeljeni ustanove, pooblaščenice za opravljanje nalog osrednjega organa na podlagi uredbe o preživninskih obveznostih, in postopek za zagotovitev pravne pomoči, poleg tega so ustanove, ki opravljajo vlogo osrednjega organa, pooblaščenice, da od državnih in občinskih ustanov, drugih organov, bank, drugih kreditnih in finančnih institucij ter iz državnih registrov in drugih informacijskih sistemov pridobijo podatke, potrebne za opravljanje nalog, določenih v uredbi o preživninskih obveznostih.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.